

Stofmisbrugsbehandling – efterspørgsel og til- gængelighed

Narkotikasituationen i Danmark 2024
Delrapport 3

Forord

Stofmisbrugsbehandling – efterspørgsel og tilgængelighed

Foreliggende delrapport omhandler stofbrugere indskrevet i stofbehandling i Danmark. Formålet med rapporten er løbende at give opdateret viden om forskellige karakteristika blandt stofbrugere inden indskrivningen i behandling, samt at følge brugerne i de forskellige behandlingstilbud, der tilbydes. Rapporten henvender sig til de kommunale stofbehandlingssteder, de professionelle i kommunerne, der arbejder med blandt andet stofforebyggelse og skadereduktion, samt beslutningstagere.

Blandt indholdet i delrapporten indgår beskrivelser af personer med stofmisbrug, som er indskrevet i behandling og beskrivelser af dem, der er nye og indskrevet for første gang. Der oplyses om, hvilke stoffer de angiver er hovedproblemet for deres misbrug, samt socioøkonomiske karakteristika. Derudover, beskriver rapporten situationen for unge i stofmisbrugsbehandling. Endelig indeholdes i delrapporten opgørelser over personer i substitutionsbehandling med metadon og buprenorphin, behandling med lægeordineret heroin, samt oplysninger om stofbehandling under Kriminalforsorgen.

Denne delrapport er en del af en serie af udgivelser fra Sundhedsstyrelsen, der tilsammen beskriver Narkotikasituationen i Danmark. øvrige 4 delrapporter omhandler:

- Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen og blandt de unge,
- Omfanget af antal personer som har et stofmisbrug
- Sundhedsrelaterede konsekvenser
- Narkotikakriminalitet, narkotikabeslag og stofmarkedet

Delrapporterne udgives løbende efterhånden som data og undersøgelsesresultater bliver tilgængelige.

Udover undersøgelsesresultaterne, er medtaget:

- Referenceliste
- Figuroversigt
- Tabeloversigt
- Supplerende tabeller

Sundhedsstyrelsen, januar 2024

Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen og blandt de unge

Kommunerne er ansvarlige for alle former for stofmisbrugsbehandling, uanset om der er tale om ambulant-, dag- eller døgnbehandling (med undtagelse af den behandling, der finder sted i fængsler og arresthuse). Behandlingen for stofmisbrug er rettet både mod selve stofmisbruget og de medfølgende sociale og helbredsmæssige problemer. Kommunerne har ansvaret for at koordinere og integrere den sociale og lægelige behandling samt øvrige sociale støttetilbud for at skabe en helhedsorienteret indsats for den enkelte borger. Lægelig stofmisbrugsbehandling kan iværksættes uden en social indsats, hvis den ordinerende læge i samarbejde med borgeren og den socialfaglige behandler vurderer, at der ikke er behov for social stofmisbrugsbehandling eller andre sociale indsatser. Det omvendte gør sig også gældende - at en borger kan modtage social stofmisbrugsbehandling uden lægelig behandling af sit misbrug.

De fleste personer med stofmisbrug i behandling modtager ambulant behandling. Der tilbydes supplerende dag- eller døgnbehandling, hvis den enkelte har brug for en mere intensiv indsats.

Grundet forskelle i opgørelsesmetoder kan der forekomme mindre afvigelser i opgørelserne i denne delrapport i forhold til opgørelser i blandt andet Social- og Ældreministeriets publikationer. I foreliggende delrapport følger opgørelsen og metoden det europæiske overvågningscenter, EMCDDA's beskrivelse af, hvordan data skal opgøres for at sikre sammenlignelige tal på tværs af de europæiske lande.

Denne rapport beskriver behandlingspopulationen i den kommunale stofmisbrugsbehandling med hensyn til omfanget af behandlingsindskrivninger, nye i misbrugsbehandlingen, sociale karakteristika, misbrugsmønstre og risikoadfærd, samt personer i substitutionsbehandling og i behandling med lægeordineret heroin. Opgørelserne dækker over personer indskrevne i kommuner der har godkendt deres data og dette antal varierer år efter år. I 2022 er data godkendt for 98 kommuner i 2022.

Hovedresultater og generelle tendenser

Udviklingen i antal personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling

- I 2022 var 20.781 personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling. Det er omtrent samme antal som i 2021, hvor 20.920 personer blev indskrevet i stofbehandling.
- De seneste 10 år, har andelen af personer, der søger behandling med hash som hovedproblem for deres misbrug, været faldende. Denne tendens fortsætter i 2022, hvor 53 pct. af dem der blev indskrevet i løbet af året, opgav hash som hovedstof.
- 12 pct. af de personer med stofmisbrug, der angav et hovedstof og som blev indskrevet i behandling i 2022 havde opioider som hovedproblem for deres misbrug, hvilket er nogenlunde det samme niveau som i 2021 (12 pct.), 2020 (13 pct.) og 2019 (12 pct.).

Unge under 25 år i stofmisbrugsbehandling

- Ikke uventet, har unge i stofmisbrugsbehandling et anderledes misbrugsmønster end behandlingspopulationen som helhed. Det er hash og centralstimulerende stoffer som amfetamin og kokain, der dominerer som hovedstof blandt de unge, og færre har heroin som hovedproblem for deres misbrug.
- Antallet af unge i aldersgruppen 18 til 24, som indskrives i stofmisbrugsbehandling med et opioid, som hovedproblem er steget fra 114 i 2018 til 125 i 2022.

Personer som indskrives i stofbehandling for første gang og udvikling i type af substitutionsbehandling

- Der er i flere år set en stigning i andelen af dem, der indskrives i stofbehandling for første gang, og som angiver kokain som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at fortsætte. I 2022 angav 24 pct. af de nyindskrevne kokain som hovedproblem for deres misbrug. Dette gjaldt for henholdsvis 20 og 19 pct. i 2021 og 2020.
- 5.719 personer var indskrevet i substitutionsbehandling i 2022 ifølge tal fra Stofbrugere i behandling (SIB), hvilket er lidt færre end i 2021 (5.882 personer) og i 2020 (5.851 personer). Medtages data fra Kriminalforsorgen er det samlede antal personer i substitutionsbehandling på 6.349 i 2022. Metadon dominerer som substitutionsstof sammenlignet med buprenorphin og anden substitution med opiatier blandt alle i behandling.
- Blandt de helt nye i substitutionsbehandling i 2022, og som ikke tidligere har været i behandling og som er i substitutionsbehandling med enten buprenorphin eller metadon, er 69 pct. startet op med buprenorphin og 31 pct. i metadon. I 2021 startede 73 pct. op med buprenorphin og 27 pct. med metadon, og det samme gjaldt for 68 pct. og 32 pct. i 2020.
- Fra april 2010 og frem til udgangen af december 2022, har der i alt været indskrevet omkring 719 unikke personer i behandling med lægeordineret heroin.

1 Personer med stofmisbrug i behandling

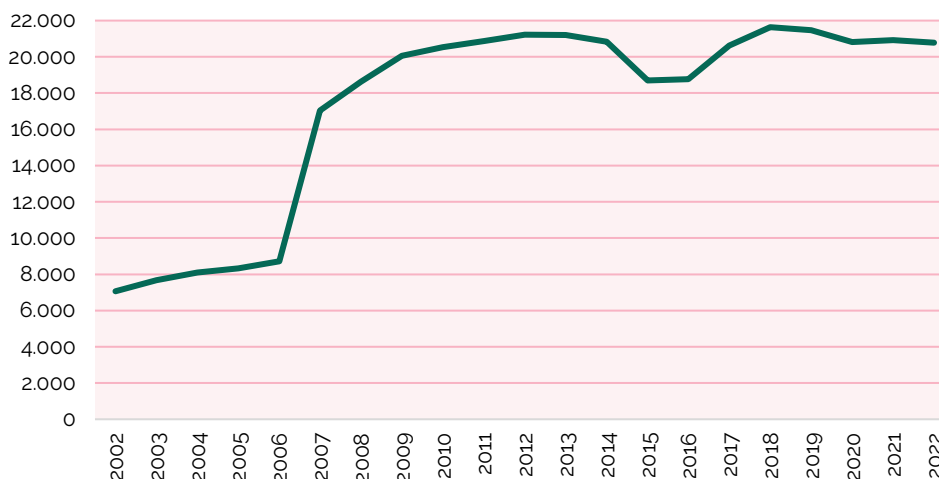
Antallet af personer med stofmisbrug i behandling har været stigende siden Sundhedsstyrelsen for første gang i 1996 begyndte at registrere personer med stofmisbrug indskrevet i behandling. Årsagen til stigningen formodes i hovedtræk at være behandlingsgarantiens indførelse samt en øget behandlingskapacitet. Registreringen i "overgangsår" er påvirket af, at kommunerne overtog ansvaret for registreringen fra amterne ved årsskiftet 2006/2007. Fra 2006 sås en stigning i antallet indskrevne i behandling frem til 2013. (jf. figur 1.1. nedenunder).

De seneste år er registre på stofområdet blevet sammenlagt til en fælles indberetningsportal, Stofmisbrugsdatabasen. På grund af de ændrede forhold er indberetningen af data for 2012 og frem ikke komplette alle år. Opgørelserne dækker over personer indskrevne i kommuner der har godkendt deres data og dette antal varierer år efter år. I 2018 er data godkendt for 97 kommuner, 96 kommuner i 2019, 96 kommuner i 2020, 97 kommuner i 2021 og 98 kommuner i 2022. Det er således i nogle år tale om en minimumsopgørelse.

I 2022 var 20.781 personer indskrevet i stofbehandling. Det er nogenlunde samme antal som i 2021, hvor 20.920 personer var indskrevet i stofmisbrugsbehandling. Antallet lå på ca. samme niveau i 2020. Udviklingen i antallet af personer med stofmisbrug i behandling over årene fremgår af figur 1.1. nedenunder og tabel 1.1 under supplerende tabeller til sidst i rapporten.

Opgørelser over antal indskrivninger er afgrænset på indskrivningsdatoen. Opgørelser over antal personer med stofmisbrug i behandling er afgrænset på indskrivnings- og afslutningsdato. Der skal gøres opmærksom på, at der fra 2016 er sket en ændring i indlæsningsmetoden, og desuden er kommet efterregistreringer og godkendelser af data fra flere kommuner tilbage i tid, hvorfor antallet i behandling i årene 2016 og frem ikke er identisk med antallet vist i tidligere delrapporter.

FIGUR 1.1. PERSONER MED STOFMISBRUG I BEHANDLING. 2002-2022. ANTAL.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. Juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen.

Anm.: Personer indskrevet i stofbehandling i de forskellige år dækker over alle personer dvs. Både nyindskrevne i opgørelsesåret og personer, der blev indskrevet i et tidligere år, men som endnu ikke er udskrevet. Personerne tæller altså med i alle år, hvor de er indskrevet i behandling. Dvs. En person indskrevet i 2018 og udskrevet i 2020 vil indgå i 2018, 2019 og 2020. Tallene dækker over personer indskrevne i kommuner der har godkendt deres data og dette antal varierer år efter år. I 2018 er data godkendt for 97 kommuner, 96 kommuner i 2019, 96 kommuner i 2020, 97 kommuner i 2021 og 98 kommuner i 2022.

2 Personer med stofmisbrug indskrevet i behandling

I løbet af 2022 blev der på landsplan indskrevet 8.241 personer i behandling. I dette tal indgår både personer, der er indskrevet i behandling for første gang samt personer, som indskrives i behandling på ny. Andelen af personer der er indskrevet i behandling i 2022 og ikke tidligere har været i behandling, udgør 41 pct. (jf. tabel 2.2)

Hovedstof for misbrugsmønstret

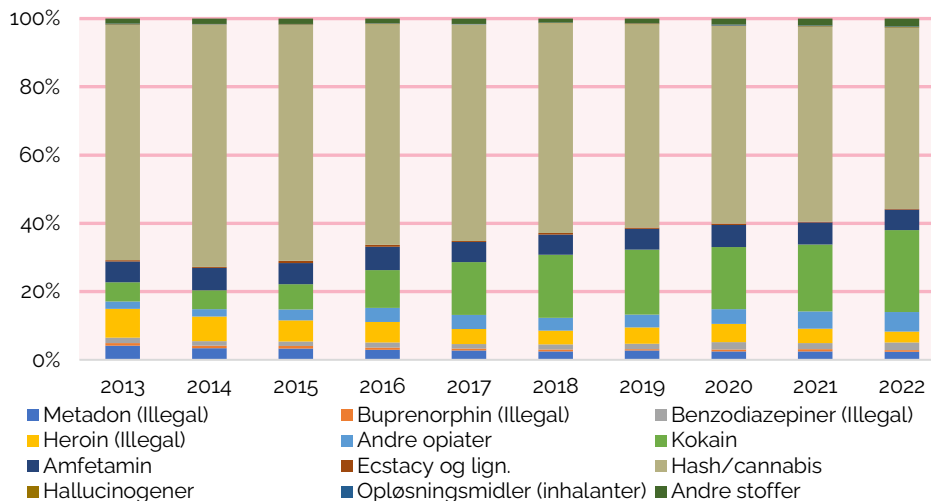
71 pct. af de nyindskrevne personer i behandling i 2022 har angivet et hovedstof ved indskrivning (hovedproblemet for deres misbrug). 53 pct. af disse angav hash som hovedstof, hvilket er lavere end i 2021 (57 pct.) og 2020 (58 pct.). Andelen af nyindskrevne personer i behandling, som angiver opioider som hovedstof, har været nogenlunde stabilt omkring 14 pct. de seneste 3 år jf. tabel 2.2.

Der er i flere år set en stigning i andelen af nyindskrevne personer i behandling, der angiver kokain som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at fortsætte. I 2022 angav 24 pct. at have kokain som hovedstof, mens det gjaldt for 20 pct. i 2021 og 18 pct. i 2020, jf. tabel 2.2. Andelen af nyindskrevne personer, der er i behandling for kokain, er femdoblet i løbet af bare ti år. I 2012 angav omkring 5 pct. af de nyindskrevne personer kokain som hovedstof ved indskrivning, hvilket er illustreret i figur 2.1 herunder.

I tabel 2.1. i de supplerende tabeller fremgår udviklingen i antallet af personer indskrevet i stofbehandling fordelt på de stoffer, som de angiver som hovedstof for deres misbrug. Data i tabellen er angivet i absolutte tal i forhold til udviklingen af hovedstof, blandt dem der indskrives i stofmisbrugsbehandlingen i det pågældende år.

Udviklingen i hvilket stof personer indskrevet i stofbehandling angiver som hovedproblemet for deres misbrug er illustreret i figur 2.1. Antal er vist i tabel 2.2 i appendiks.

FIGUR 2.1. HOVEDSTOF BLANDT PERSONER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR OG HAR ANGI-VET AT HAVE ET HOVEDSTOF. 2012-2022. PROCENT.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. Juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. fx mellem 1. januar og 31. december 2022. Borgerne angiver selv, hvad deres vigtigste hovedindtægtskilde har været, inden for den seneste måned. Civilstatus er angivet af borgeren selv, som deres faktiske samlivssituation den seneste måned inden de startede i stofbehandling. Borgerens boligsituation dækker over hvor borgeren angiver, at de har boet inden de blev indskrevet i stofbehandling. Personer med anbragte børn er defineret som personer, der ved indskrivning i stofbehandling har angivet, at de har 1 eller flere børn anbragt uden for hjemmet. Personer med kontakt til børn er defineret som antallet af personer, der angiver at have kontakt til et eller flere børn ved indskrivning i stofbehandling.

En del af de personer med stofmisbrug, der søger behandling, anvender flere stoffer. Således har 30 pct. af personer med stofmisbrug opgivet at have brugt mere end ét stof før indskrivningen i 2022. Udover at hash var hovedstof for 53 pct. af de indskrevne, anvendes hash også som sidestof blandt 43 pct. af de indskrevne i 2022 (data ikke vist).

Sociale, familiemæssige og beskæftigelsesmæssige forhold

Tabel 2.2. viser nogle udvalgte karakteristika for personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling i 2021.

Som det fremgår af tabel 2.2 nedenunder, udgjorde kvinder 25 pct. blandt personer med stofmisbrug indskrevet i behandling i 2022, hvilket er på niveau med de senere år. Gennemsnitsalderen ved indskrivningen er omkring 30 år for både kvinder og mænd.

En stor andel af personer med stofmisbrug er på overførselsindkomster, herunder 30 pct. på kontanthjælp, 26 pct. er i beskæftigelse, mens omkring 7 pct. er på SU.

Over halvdelen af personerne indskrevet i stofmisbrugsbehandling har en selvstændig bolig (59 pct.). 20 pct. bor hos familie eller venner, 5 pct. lejer et værelse og 6 pct. bor i en form for støttebolig/herberg/andet. Omkring 2 pct. angiver, at de ikke har nogen bolig, eller at de bor på gaden (data ikke vist).

Endeligt ses, at omkring halvdelen af såvel de mandlige som de kvindelige personer i stofbehandling, er enlige. I 2022 angiver 47 pct. af mændene og 46 pct. af kvinderne at være enlige.

TABEL 2.2. PERSONER I STOFMISBRUGSBEHANDLING MED INDSKRIVNINGSDATO I 2022. ANTAL OG PROCENT.

	2020	2021	2022
Antal personer indskrevet i behandling i 2022	7.819	8.074	8.241
Andel ikke behandlet tidligere (%)	40,9	39,4	40,9
Andel af mænd/kvinder (%)	76/24	76/24	75/25
Gennemsnitsalder mænd/kvinder (%)	30/30	31/30	31/30
Opioider som hovedstof (%)*	14,9	14,2	14,0
Hash som hovedstof (%)*	57,8	57,1	53,1
Centralstimulerende stoffer (ekskl. Kokain) som hovedstof (%)*	6,8	6,7	6,2
Kokain som hovedstof (%)*	18,2	19,6	24
Injektion hos tidligere behandlede heroinmisbrugere (%)	91,6	85,9	92,8
Injektion hos ikke tidligere behandlede heroinmisbrugere (%)	8,4	7,6	7,2
Lønindtægt (%)	20,2	21,1	26,0
Dagpenge (%)	7,4	6,8	7,3
Kontanthjælp (%)	35,4	32,8	30,3
Førtidspension (%)	9,4	9,4	9,4
Anden indtægt samt uoplyst (%)**	27,7	26,7	27
Andel med selvstændig bolig (%)	57,9	57,9	58,5
Andel enlige mænd/kvinder (%)	48/45	49/47	47/46
Andel forældre med kontakt til egne børn (%)	19,4	19,7	19,5
Andel forældre med børn anbragt udenfor hjemmet (%)	4,6	4,9	4,5
Udenlandsk statsborgerskab (%)	6,2	6,7	6,4

*Procent af dem, der opgiver et hovedstof

** Herunder bl.a. 8 % SU, 7 % andet og 9 % uoplyst.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. Juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. fx mellem 1. januar og 31. december 2022. Borgerne angiver selv, hvad deres vigtigste hovedindtægtskilde har været, inden for den seneste måned. Civilstatus er angivet af borgeren selv, som deres faktiske samlivssituation den seneste måned inden de startede i stofbehandling. Borgerens boligsituation dækker over hvor borgeren angiver, at de har boet inden de blev indskrevet i stofbehandling. Personer med anbragte børn er defineret som personer, der ved indskrivning i stofbehandling har angivet, at de har 1 eller flere børn anbragt uden for hjemmet. Personer med kontakt til børn er defineret som antallet af personer, der angiver at have kontakt til et eller flere børn ved indskrivning i stofbehandling.

Tabel 2.2 herover viser ydermere, at andelen af nyindskrevne personer i stofmisbrugsbehandling med kokain som hovedproblem er steget relativt mere end de andre stoftyper. Sammenlignet med 2020 angiver ca. 6 procentpoint flere nyindskrevne, at kokain er hovedproblemet for deres misbrug.

Anden nationalitet end dansk

En mindre andel af personerne i stofmisbrugsbehandling har en anden nationalitet end dansk. I alt har omkring 6 pct. i 2022 angivet at have en anden nationalitet end dansk, hvilket er nogenlunde samme niveau som de seneste år (data ikke vist).

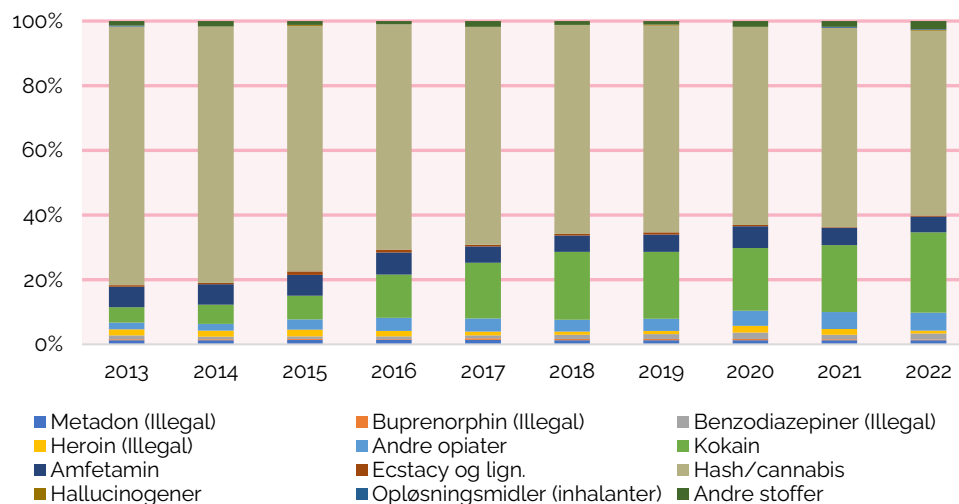
3 Nye i behandling

Personer med stofmisbrug, der i forbindelse med deres indskrivning i stofmisbrugsbehandling angiver, at de ikke tidligere har været i behandling for deres stofmisbrug, giver information om den seneste udvikling mht. hvilke stoffer, der bruges, indtagelsesmåde, mv. Tabel 3.2. viser oplysninger om de nye personer i stofmisbrugsbehandling, der ikke tidligere har været indskrevet.

Siden 2012 har andelen blandt de nye, der kommer i behandling med hash som hovedstof for deres misbrug, været faldende. I 2012 havde 81 pct. af de nytilkomne opgivet hash som hovedstof for deres misbrug. I 2022 var denne andel 57 pct. Det er især den stigende tilgang af personer med kokain som hovedstof for deres stofmisbrug, der udligner faldet i hash som hovedstof for misbruget. I 2012 angav 5 pct. af de nytilkomne kokain som hovedstof for deres misbrug. I 2021 havde 21 pct. af de nytilkomne, kokain som hovedstof, mens andelen var 25 pct. i 2022. Andelen lå stabilt omkring 20 pct. fra 2018 til 2021, men har været stigende siden. Se figur 3.1 og tabel 3.2 nedenunder.

Administrationsmåden for indtagelse af heroinen er forskellig blandt dem, der indskrives i behandling på ny, og blandt dem som indskrives i behandling for første gang. Markant færre personer de ikke tidligere behandlede oplyser at injicere stoffet oplyser at injicere stoffet sammenlignet med personer, der tidligere har været i behandling.

FIGUR 3.1. HOVEDSTOF BLANDT DEM, DER ER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR, OG SOM HAR ANGIVET AT HAVE ET HOVEDSTOF OG IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING. 2012-2022. PROCENT.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. fx mellem 1. januar og 31. december 2022. Denne tabel inkluderer kun borgere, der ikke tidligere har været i stofbehandling. Personerne angiver selv, hvorvidt de har været i stofbehandling tidligere eller ej, når de indskrives i stofbehandling. Da der kan være borgere som enten ikke kan huske at de tidligere har været i behandling eller ikke ønsker at oplyse det, kan der være tale om en overestimering af tallene. Derudover inkluderer figuren kun personer som har angivet hovedstof.

TABEL 3.2. PERSONER I STOFMISBRUGSBEHANDLING MED INDSKRIVNINGSDATO I ÅRET. ANTAL OG PROCENT.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Personer i behandling der ikke er behandlet tidligere	2715 af 6513 (43%)	2491 af 5748 (43%)	2539 af 5935 (43%)	3173 af 7202 (44%)	3678 af 8277 (44%)	3593 af 8515 (42%)	3196 af 7819 (41%)	3182 af 8074 (39%)	3368 af 8241 (41%)
M/K (%)	75/25	75/25	76/24	76/24	77/23	76/24	73/27	74/26	72/28
Gennemsnitsalder M/K	25/26	26/25	26/26	26/26	26/27	27/26	27/27	28/26	28/26
Opioider som hovedstof (%)*	5,5	6,9	7,4	7,2	6,4	6,4	8,5	8,6	7,9
Hash som hovedstof (%)*	79,3	75,9	69,7	67,5	64,6	63,9	61,3	61,7	57,2
Centralstimulerende stof (ekskl. kokain) som hovedstof (%)*	6,7	7,5	7,7	5,5	5,6	6,1	7,1	5,5	5,2
Kokain som hovedstof (%)*	6,0	7,4	13,3	17,2	20,9	20,7	19,4	20,7	24,8
Injektion hos heroinmisbrugere (%)**	23,3	11,6	-	25,0	18,5	-	-	-	-

*Procent af dem, der opgiver hovedstof.

**Antallene disse er baseret på er meget lave, og de bør dermed tolkes med varsomhed.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. fx mellem 1. januar og 31. december 2022. Denne tabel inkluderer kun borgere, der ikke tidligere har været i stofbehandling. Personerne angiver selv, hvorvidt de har været i stofbehandling tidligere eller ej, når de indskrives i stofbehandling. Da der kan være borgere som enten ikke kan huske at de tidligere har været i behandling eller ikke ønsker at oplyse det, kan der være tale om en overestimering af tallene.

4 Unge i stofmisbrugsbehandling

Tabel 4.1 viser fordeling blandt unge (18-24 år) på hovedstof for personer indskrevet i behandling i 2016 og i 2022. Unge i stofmisbrugsbehandling udgør en stadig mindre andel af det samlede antal i behandling. I 2016 udgjorde unge mellem 18-24 år i stofbehandling 41 pct., mens den i 2022 var faldet til 31 pct. (data ikke vist)

Ungepopulationen er karakteriseret ved, at en højere andel har hash som hovedstof, sammenlignet med alle indskrevne i behandling (jf. tabel 2.2). 65 pct. af unge mellem 18 og 24 år har angivet henholdsvis hash som deres hovedstof i 2022.

TABEL 4.1. HOVEDSTOF HOS NYINDSKREVNE PERSONER DER ER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLLENDE ÅR, OG SOM ANGIVER DE HAR ET HOVEDSTOF. 2016 OG 2021. PROCENT.

	2016		2022	
	18-24-årige	Alle indskrevet i behandling	18-24-årige	Alle indskrevet i behandling
Hash/cannabis	77,7	64,7	64,5	53,1
Heroin (illegal)	0,9	6,0	0,4	3,1
Amfetamin	4,5	6,8	2,8	6,0
Kokain	10,7	11,1	22,8	24,0
Ecstasy og lign.	0,9	0,5	-	0,2

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. f.eks. mellem 1. januar og 31. december 2022 eller 2016. Denne tabel inkluderer kun borgere, som har angivet, hvad deres hovedstof er.

Ses udelukkende på unge under 18 år (15-17 år), der er indskrevet i stofmisbrugsbehandling i 2022, og som har angivet at have et hovedstof, har 90 pct. (223 personer) angivet at have hash som hovedstof, efterfulgt af kokain på 4 pct. (10 personer) (data ikke vist).

Sundhedsstyrelsen har det seneste år haft særligt fokus på udviklingen af unges brug af opioider. Tabel 4.2 herunder viser udviklingen i nyindskrevne personer mellem 18 og 24 år de seneste 5 år. Tallene viser, at antallet af unge i aldersgruppen 18 til 24, som indskrives i stofmisbrugsbehandling med et opioid, som hovedproblem er steget fra 114 i 2018 til 125 i 2022. Til sammenligning er antallet af unge nyindskrevne i stofmisbrugsbehandling med kokain som hovedproblem 410 i 2022.

TABEL 4.2. HOVEDSTOF HOS NYINDSKREVNE PERSONER MELLEM 18-24 ÅR DER ER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR, OG SOM ANGIVER DE HAR ET HOVEDSTOF. 2012-2022. PROCENT.

	2018	2019	2020	2021	2022
Hash/cannabis	1.614	1.565	1.263	1.208	1.164
Kokain	402	406	321	361	410
Andre opiater	65	49	42	65	71
Amfetamin	86	85	63	67	50
Andre stoffer	17	25	25	29	39
Benzodiazepiner (illegal)	18	31	33	32	38
Metadon (illegal)	10	6	11	10	9
Heroin (illegal)	21	19	25	16	7
Opløsningsmidler (inhalanter)	-	-	5	-	7
Ecstasy og lign.	13	8	11	6	-
Hallucinogener	-	7	5	5	-
Buprenorphin (illegal)	-	-	-	-	-
Uoplyst					

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. f.eks. mellem 1. januar og 31. december 2022 eller 2016. Denne tabel inkluderer kun borgere, som har angivet, hvad deres hoved-stoffer. Af diskretionshensyn er observationer med antal personer under 5 markeret med "-".

5 Personer med stofmisbrug i substitutions- og heroinbehandling

Fra 2008 og frem baseres opgørelser over antallet af personer med stofmisbrug i substitutionsbehandling på data indberettet til registeret over personer med stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB).¹

Den seneste opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsen viser, at der blandt samtlige personer i stofmisbrugsbehandling i 2022, er knap 5.719 i substitutionsbehandling. Medtages data fra Kriminalforsorgen er det samlede antal personer i substitutionsbehandling på 6.349 i 2022². Blandt personer indskrevet i substitutionsbehandling i løbet af 2022, er 43 pct. af disse i behandling med metadon, mens 45 pct. er i behandling med buprenorfin. De resterende 12 pct. er i anden substitutionsbehandling med opiater.

I alt blev 797 personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2022 med enten metadon eller buprenorfin, jf. tabel 5.1. Det fremgår endvidere af tabellen, at den højeste andel af personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2022 med buprenorfin ses i Region Midtjylland (31 pct.) og Region Syddanmark (29 pct.) mod færrest i Region Sjælland (11 pct.).

TABEL 5.1. PERSONER INDSKREVET I SUBSTITUTIONSBEHANDLING I 2022 MED HENHOLDSVIS METADON OG BUPRENORPHIN. FORDELING EFTER KØN OG REGIONER. PROCENT.

	Metadon	Buprenorfin
Antal	346	360
Gns. alder	45,2	37,1
Kvinder (%)	22,3	25,6
Region		
Region Hovedstaden	31,2	15,3
Region Midtjylland	21,4	30,8
Region Nordjylland	2,9	13,6
Region Sjælland	15,9	10,8
Region Syddanmark	28,6	29,4

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Stofmisbrugere i behandling (SIB) (pr. juni 2023), CPR-registeret og IHM-registeret pr. november 2023, Sundhedsdatastyrelsen samt data fra Kriminalforsorgen vedr. stofmisbrugere i substitutionsbehandling.

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Det vil f.eks. sige, at for 2022 er det personer indskrevet mellem 1. januar og 31. december 2022. Der er i tabellen afgrænset til personer som på baggrund af variabelen behandlingstypekode modtager substitutionsbehandling med metadon eller buprenorfin. Denne tabel inkluderer kun borgere, der har været i substitutionsbehandling i året.

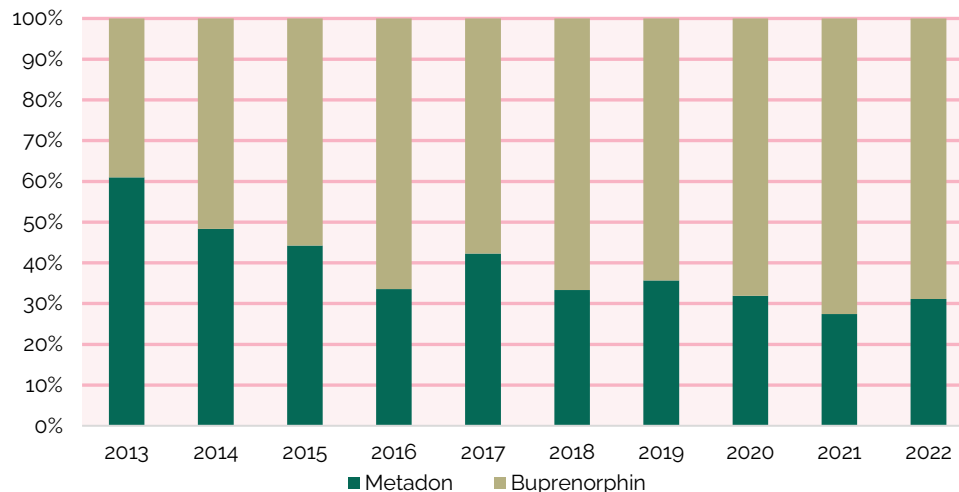
I Sundhedsstyrelsens vejledning om den lægelige behandling af stofmisbrugere i substitutionsbehandling fremgår det, at kombinationspræparatet buprenorfin/Naloxon bør anvendes som førstevalgspræparat til opioidafhængige personer med stofmisbrug, som ikke tidligere har været i behandling, og i øvrigt tilstræbes anvendt i videst muligt omfang i substitutionsbehandling.

Blandt de 797 personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2022 med enten metadon eller buprenorfin, startede 69 pct. i substitutionsbehandling med buprenorfin og 31 pct. med metadon. Udviklingen gennem årene ses af tabel 5.2 under supplerende tabeller, og illustreret i figur 5.1 nedenunder.

1 I nærværende opgørelse er antallet af personer i substitutionsbehandling opgjørt på baggrund af det først påbegyndte behandlingsforløb med substitutionsmedicin for personer i behandling.

2 Kriminalforsorgen, 2023

FIGUR 5.1. ANDELEN AF BEHANDLEDE PERSONER I SUBSTITUTIONSBEHANDLING MED HENHOLDSVIS BUPRENORPHIN OG METADON BLANDT DEM DER INDSKRIVES I STOFBEHANDLING, OG SOM IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING. 2012-2022. PROCENT.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Stofmisbrugere i behandling (SIB) (pr. juni 2023), CPR-registeret og IHM-registeret pr. november 2023, Sundhedsdatastyrelsen samt data fra Kriminalforsorgen vedr. stofmisbrugere i substitutionsbehandling.

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Det vil f.eks. sige, at for 2022 er det personer indskrevet mellem 1. januar og 31. december 2022. Der er afgrænset til personer som på baggrund af variabelen behandlingstypekode modtager substitutionsbehandling med metadon eller buprenorphin. Denne figur inkluderer kun borgere, der ikke tidligere har været i stofbehandling og som har været i substitutionsbehandling i året. Personerne angiver selv, hvorvidt de har været i stofbehandling tidligere eller ej, når de indskrives i stofbehandling.

Behandling med heroin

Fra 1. marts 2009 har behandling med lægeordineret heroin til injektion været muligt i Danmark. Fra 1. oktober 2013 blev det ligeledes muligt at behandle med lægeordineret heroin i tabletform.

De første klinikker åbnede i april 2010. Der er oprettet fem klinikker i henholdsvis København, Hvidovre, Odense, Aarhus og Esbjerg.

Formålet med behandlingen er i første omgang at forebygge en forværring af patienternes helbredstilstand og på længere sigt at opnå en forbedring af patienternes livskvalitet, såvel helbredsmæssigt som socialt. Patienterne injicerer/indtager heroinen under overvågning af sundhedsfagligt personale på klinikkerne, og gør dette op til to gange dagligt, hver dag, året rundt. Der er tale om en højt specialiseret sundhedsfaglig behandling, og det sundhedsfaglige personale skal leve op til særlige uddannelsesmæssige og erfaringsmæssige krav opstillet af Sundhedsstyrelsen.

Patienterne hører til gruppen af "hard to treat"-patienter - det vil sige patienter, som er interesserede i at få hjælp til deres misbrugsproblematik, men som er svære at hjælpe tilstrækkeligt i den konventionelle substitutionsbehandling. Der er tale om en gruppe, som har flere længerevarende behandlingsforløb med metadon bag sig, inden de starter behandlingen med lægeordineret heroin.

I perioden april 2010 til udgangen af december 2022 har der i alt været indskrevet 719 unikke personer i behandling. De indskrevne bliver fulgt med et interview ved behandlingsstart og herefter hvert halve år. Svarene bliver registreret i IHM-databasen (Sundhedsdatastyrelsen database for injicerbar heroin og metadon).

6 Personer med stofmisbrug i behandling i Kriminalforsorgen

Stofbehandling af personer med stofmisbrug i Kriminalforsorgen

Private behandlingsleverandører uden for Kriminalforsorgens regi tilbyder stofbehandling i fængslerne. Misbrugsbehandlingen består af en social indsats. Den sundhedsfaglige indsats relateret til rusmidler forestår af kriminalforsorgens egent sundhedspersonale. Der er et tæt samarbejde mellem behandlingsleverandør kriminalforsorgens personale. Begge indsatser er begge forankret i Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet.

Der blev i 2022 iværksat behandling i 4.087 tilfælde i fængsler og arrester. I 2022 er 1.970 behandlingsforløb gennemført. 1.928 forløb blev afbrudt grundet den indsatstes manglende motivation, eller ydre omstændigheder.

Der er en lovbestemt behandlingsgaranti i fængslerne for så vidt angår den sociale behandling, hvilket betyder, at alle indsatte, der anmoder om at modtage behandling, så vidt muligt skal være påbegyndt behandling inden 14 dage¹.

1 Kriminalforsorgen, 2022

Referenceliste

Sundhedsdatastyrelsen, Landspatientregisteret (LPR).

Sundhedsdatastyrelsen, Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB).

Sundhedsstyrelsen (2008). Vejledning nr. 42 af 1. juli 2008 om den lægelige behandling af stofmisbrugere i substitutionsbehandling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, 2022.

Tabeloversigt

Tabel 1.1. Personer med stofmisbrug i behandling. 2002-2022. Antal.

Tabel 2.1. Personer i stofbehandling og med oplyst hovedstof, der er indskrevet i behandling i de pågældende år. 2012-2022. Antal.

Tabel 2.2. Karakteristika hos personer i stofmisbrugsbehandling med indskrivningsdato i 2022. Antal og procent.

Tabel 3.1. Personer i stofbehandling med oplyst hovedstof, der ikke tidligere har været indskrevet i behandling i de pågældende år. 2012-2022. Antal.

Tabel 3.2. Karakteristika hos personer indskrevet i behandling i de pågældende år, som ikke har været i behandling for stofmisbrug tidligere. 2014-2022. Antal og procent.

Tabel 4.1. Hovedstof hos personer der er indskrevet i behandling i de pågældende år, og som angiver de har et hovedstof. 2016 og 2022. Procent.

Tabel 4.2. Hovedstof hos nyindskrevne personer mellem 18-24 år der er indskrevet i behandling i de pågældende år, og som angiver de har et hovedstof. 2012-2022. Procent

Tabel 5.1. Personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2022 med henholdsvis metadon og buprenorphin. Fordeling efter køn og regioner. Procent.

Tabel 5.2. Personer i substitutionsbehandling med henholdsvis buprenorphin og metadon blandt dem der indskrives i stofbehandling, og som ikke tidligere har været i behandling. 2011-2022. Antal.

Figuroversigt

Figur 1.1. Personer med stofmisbrug i behandling, 2002-2022. Antal.

Figur 2.1. Hovedstof blandt personer indskrevet i behandling i de pågældende år og har angivet at have et hovedstof, 2012-2022. Procent.

Figur 3.1. Hovedstof blandt dem, der er indskrevet i behandling i de pågældende år, og som har angivet at have et hovedstof og ikke tidligere har været i behandling, 2012-2022. Procent

Figur 5.1. Andelen af behandlede personer i substitutionsbehandling med henholdsvis buprenorphin og metadon blandt dem der indskrives i stofbehandling, og som ikke tidligere har været i behandling, 2012-2022. Procent.

Supplerende tabeller

TABEL 1.1 PERSONER MED STOFMISBRUG I BEHANDLING. 2002-2022. ANTAL.

	Antal personer
2002	7.063
2003	7.681
2004	8.093
2005	8.324
2006	8.723
2007	17.041
2008	18.618
2009	20.063
2010	20.535
2011	20.876
2012	21.221
2013	21.211
2014	20.838
2015	18.693
2016	18.762
2017	20.625
2018	21.637
2019	21.478
2020	20.810
2021	20.920
2022	20.781

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Note: Personer indskrevet i stofbehandling i de forskellige år dækker over alle personer dvs. både nyindskrevne i opgørelsesåret og personer, der blev indskrevet i et tidligere år, men som endnu ikke er udskrevet. Personerne tæller altså med i alle år, hvor de er indskrevet i behandling. Dvs. en person indskrevet i 2018 og udskrevet i 2020 vil indgå i 2018, 2019 og 2020. Tallene dækker over personer indskrevne i kommuner der har godkendt deres data og dette antal varierer år efter år. I 2018 er data godkendt for 97 kommuner, 96 kommuner i 2019, 96 kommuner i 2020, 97 kommuner i 2021 og 98 kommuner i 2022.

TABEL 2.1. PERSONER I STOFBEHANDLING OG MED OPLYST HOVEDSTOF, DER ER INDSKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR. 2012-2022. ANTAL.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Metadon (Illegal)	192	161	145	127	136	143	162	134	137	140
Buprenorphin (Illegal)	33	37	29	27	32	37	28	27	34	27
Benzodiazepiner (Illegal)	73	64	57	65	66	84	93	114	102	131
Heroin (Illegal)	386	345	269	255	221	236	288	289	235	182
Andre opiater	99	101	139	174	204	224	224	229	279	333
Kokain	262	267	319	473	776	1.083	1.144	974	1.089	1.397
Amfetamin	276	314	272	292	298	348	363	344	357	347
Ecstasy og lign.	21	15	27	23	15	26	21	20	15	13
Hash/cannabis	3.163	3.394	2.995	2.758	3.182	3.609	3.575	3.089	3.167	3.085
Hallucinogener	6	5	7	7	-	5	16	13	12	13

Opløsningsmidler (inhalanter)	9	6	5	6	5	5	5	11	9	11
Andre stoffer	69	74	67	58	78	71	80	96	115	135

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i året. F.eks. Dækker antal nyindskrevne i 2022 over personer indskrevet mellem 1. januar og 31. december 2022.

^{1,2} Der forekommer så få tilfælde at antallet ikke oplyses pga. mulig personificering.

TABEL 3.1. PERSONER I STOFBEHANDLING MED OPLYST HOVEDSTOF, DER IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET IND-SKREVET I BEHANDLING I DE PÅGÆLDENDE ÅR. 2012-2022. ANTAL.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Metadon (Illegal)	27	29	27	28	32	36	36	30	30	33
Buprenorphin (Illegal)	7	6	6	5	11	10	10	10	8	6
Benzodiazepiner (Illegal)	24	18	16	16	21	36	41	44	34	49
Heroin (Illegal)	40	43	43	32	28	27	26	50	41	22
Andre opiater	44	47	64	80	97	102	105	108	126	145
Kokain	101	136	149	260	402	575	568	450	497	648
Amfetamin	133	142	130	133	118	140	148	156	127	127
Ecstasy og lign.	11	11	21	18	12	15	19	9	5	9
Hash/cannabis	1.689	1.798	1.534	1.359	1.582	1.778	1.755	1.423	1.480	1.493
Hallucinogener	-	-	6	-	-	-	9	-	-	7
Opløsningsmidler (inhalanter)	7	-	-	-	-	-	-	-	6	5
Andre stoffer	29	38	25	20	41	33	30	42	43	65
I alt	2.112	2.268	2.021	1.951	2.344	2.752	2.747	2.322	2.397	2.609

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Dvs. fx mellem 1. januar og 31. december 2022. Denne tabel inkluderer kun borgere, der ikke tidligere har været i stofbehandling. Personerne angiver selv, hvorvidt de har været i stofbehandling tidligere eller ej, når de indskrives i stofbehandling. Da der kan være borgere som enten ikke kan huske at de tidligere har været i behandling eller ikke ønsker at oplyse det, kan der være tale om en overestimering af tallene. Derudover inkluderer figuren kun personer som har angivet hovedstof.

^{1,2} Der forekommer så få tilfælde at antallet ikke oplyses pga. mulig personificering

TABEL 5.2. PERSONER I SUBSTITUTIONSBEHANDLING MED HENHOLDSVIS BUPRENORPHIN OG METADON BLANDT DEM DER INDSKRIVES I STOFBEHANDLING, OG SOM IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING. 2012-2022. ANTAL.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Metadon (Illegal)	72	59	50	42	63	41	51	46	37	38
Buprenorphin (Illegal)	46	63	63	83	86	82	92	98	98	84

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) (pr. juni 2023). Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Nyindskrevne personer, dækker over personer, der blev indskrevet i stofbehandling i opgørelsesåret. Det vil f.eks. sige, at for 2022 er det personer indskrevet mellem 1. januar og 31. december 2022. Der er afgrænset til personer som på baggrund af variabelen behandlingstypekode modtager substitutionsbehandling med metadon eller buprenorphin. Denne tabel inkluderer kun borgere, der ikke tidligere har været i stofbehandling og som har været i substitutionsbehandling i året. Personerne angiver selv, hvorvidt de har været i stofbehandling tidligere eller ej, når de indskrives i stofbehandling.

